

Tas Latweeschu lauschu draugs.

1835. 11. April.

15ta lappa.

• Tohma no Kempenes pirmas grahmatinas 17ta nodalka.

Pahr deewabihjigu dsihwofchanu.

1. Waijaga tew mahzitees eefsch dauds leetahm sawu paschu prahtu laust, ja ar zitteem gribbi dsihwoht meerâ un weenprahtibâ.

Za naw masa leeta, kahdâ nammâ woi draudsê buht un tur bes fuhdsibas ar zitteem kohpâ dsihwoht un lihds nahwei pastahweht ustizsamam. (Jahn. parahd. gr. 2, 10.)

Swehtigs, kas labbi buhs dsihwojis un lainigi pabeidsis.

Za gribbi tâ, kâ nahkabs, pastahweht un eefsch deewabihjaschanas us preefschu flucht, turri few semmes wirfû itt kâ par sweschineeku un zekawihru. (Ebr. 11, 13.)

Waijaga tew Kristus deht palikt par gekki, ja deewabihjigi gribbi dsihwoht. (1. Kor. 4, 10.)

2. Zittâs drehbês apgehrtrees un sawus mattus zittadi list augt, mas palihds; bet no sawahm eerashahm atgreesdamees un sawas kahribas pawiffam norendedams gan warr palikt par ihsten' deewabihjigu zilweku.

Kas zittu leetu mefle, ne kâ Deewu ween un sawas dwehfeles labklahschanu, tas ne atraddihs zittu, ne kâ behdas un sahpes.

Tas zilweks arri ilgi ne warr palikt meerâ, kas ne dsennahs tas wiffmasakajs un wisseem par kalpu buht.

3. Tu effi atnahjis kalpohet un ne pahr zitteem waldiht; tu sinni, ka effi aizi-nahts pazeesteos un strahdabt, un ne list rohkas flehpt woi plahpabt.

So tē zilweki tohp isprohwehti itt kâ selts zeplî. (Gal. gudr. gr. 3, 6.)

Zē neweens ne warr pastahweht, kas ne no wiffas firds Deewa deht buhs gribbe-jis pasemmotees.

H. T.

• Kreewu lauschu wezza pasakka no lehna wihra un nifnas seewas.

Zitkahrt bija semneeks ar sawu seewu, abbi wezziffi un it nabbagi; wihrs bija lehns, kâ tellinsch, seewa nifna, kâ tschuhstka; un schi nabbagu wihru weenâ gabbalâ lammaja un kuhle, un tihri par neeku ween.

Kahdâ deenâ schi seewa labbibas pee kaimina bij isluhgufees weenai maisei, un wihru ar to us dsirnawahm fuhstija, lai leek samalt. Melders no teem win-au nabbadsibas deht ne ko ne nehme, un tâpat malle welti. Semneeks, sawus mil-

tus dabbujis, blohdâ eebehre, un to us galwu lizzis aisgahje us mahjahm. Bet winnam tâ staigajoh't us weenreis leels wehjsch zehlehs, un azzumirkli wiffus miltus no blohdas aisneffe. — Winsch, mahjâs pahrnahjis, seewai to stahstija. — Bet winna, to dsirdejusi, to sahje lammaht un neschehligi iskult, un tamehr kuhle, kamehr patti peekuffe. Upsmeedama wehl fazzija, lai nu eet pee ta wehja, kas miltus aisneffis, un lai wehjsch naudu par to dohd, woi tif dauds miltu, zif bija nonehmis. — Nabbadsinsch nu raudadams no mahjahm isbehge — kurrp? — to pats ne sinnaja; un leelâ beesâ meschâ nahjis, tur maldijahs. Tur wezza mahte tam usgahje, un waizaja: "dehlin mihtais, kurrp tu eij? Râ tu gan schat widdû effi tizzis, kur retti ween putninsch skreen un mescha swehri tekk?" — Winsch atbildeja: "wezza mahte mihta, labprah't gan ne nahku schurpû; man isdsinnusch! Es biju dsirnawâs, labbibu famalt, un, tohs gattawus miltus blohdâ eebehris, us mahjahm aisgahju; tad nejauschi leels wehjsch nahje, un wiffus miltus no blohdas aisneffe. Besch nu mahjâs nahjis seewai to stahstiju; par to ta man iskuhlusi, un pee wehju fuhtijusi, lai woi tohs miltus, woi naudu par teem atprassu. Nu eemu apkah't, to wehju mekledams, un ne sinnu, kur atrast." — "Nahj' tif mannim lihds," wezza mahte fazzija, "es esnu wehju mahte, un man tschetri dehli; pirmais dehs irr rihta wehjsch, oh'trais pussdeenas wehjsch, treschais leijas wehjsch, zettortais seemas wehjsch. Bet nu arr' isstahsti, kurrsch wehjsch tawus miltus aisneffis." — "Pussdeenas wehjsch, memmin," semneeks atbildeja.

Wezza mahte nu to jo dsikkat' eewedde meschâ, kamehr pee masa nammina atnahje. Tur ta fazzija: "schê es dsihwoju, semneezin; kahpj nu us krahfnu, un it labbi eetinnees un apsedsees. Behni nu drihs nahks." — Semneeks waizaja: "kapehz tad waijag eetihteas un apsegtees?" — Winna atbildeja: "tapehz, mans dehs, ka seemels brihnum auksts, un tu drihs warretu nosalt." — Ne zif ilgi, tad wezzas mah'tes behni sahje sanahkt. Kad nu arri pussdeenas wehjsch bij atnahjis, tad winna semneekam no krahfna liffe semmê kahpt, un us dehlu fazzija: "woi dsird', pussdeenas wehjin, dehlin mihtais, tewi apfuhdsejusch! Kam kaitini nabbagus lautinus? Tu schim wihram winna miltus no blohdas aisneffis; tad atmakfa nu ar naudu, woi ar fo pascham patihk." — Tad winsch, semneeku pee sewis aizinadams, fazzija: "klau, semneezin, nemm' scho grohsinu; tur wiff eekschâ, fo tu ween warri wehletees: naudas, maises, wiffada ehdeena un dsehreena; wiff! Tewim tif waijag fazzih't: grohsin, dohd' man scho un to, tad tuhlin wiffu dohs. Eij nu us mahjahm; tê tewim atmakfashanas par taweem mitteem." — Semneeks klannijahs preeksch wehja, pateize par grohsinu, un aisgahje.

Kad winsch nu ar to mahjâs bij pahrnahjis, tad to eedewe seewai, fazzidams: "seewin, tê tewim grohsinsch; tur wiff eekschâ, kas tewim ween gribbahs; luhdsees tif no winna." — Seewa, grohsinu nehmufti, us to fazzija: "grohsin, dohd' man labbus miltus maisi." — Grohsinsch tuhlin dewe, zif waijadseja. Winna wehl daschadas leetas no ta prassija, un tas wiffu dewe azzumirkli.

Pehz kahdahm deenahm gaddijahs, ka kahds augsts kungs tur garram brauze. Kad seewa to eeraudsija, tad fazzija us wihru: "woi dsird', eij un luhdsi to

fungu maltitè pee mums; un ja tu wiinu ne atweddiffi, tad tewi nahwigi no-
kulfchu! — Semneeks, no seewas fitteneem bihdamees, tezzeja pakkat, un fungu
us zellu panahzis maltitè luhdse. — Seewa pa tam starpam wiffadu ehdeenu
un dsehreenu no grohsina nehme, un, galdu flahjufi, pee lohga apsehdehs, gaidi-
dama, lai lungs nahk. — Bet schis, par semneeka luhgfschanu brihnodamees,
fnehjajs ween par to, un, pats ne gribbedams nahkt, pawehleja teem laudim,
fas wiinam lihds, lai pee semneeka us maltiti eet, un wiinam pehz stahsta, fà
wifsch tohs meelojis. Zee laudis tad aigahje pee semneeka, un istabà eenahku-
fchi tohti brihrijahs; jo wiffur gan nabbaga buhfschana rahdijahs, bet galds bija
tà fà augsta un baggata funga, tik gahrds ehdeens un dsehreens tur wirfù. —
Winni tad pee galda apsehdufchees brangi islustejahs. Bet arri nomannija, fa
semneeka seewa, kad fas bij' waijadfigs, no grohsina ween praffija, un arri wiffu
no ta ween dabbuja. Tapehz winni pehz maltites tuhlin ne aigahje nohst, bet
wehl pakawedamees kahdu aisuhtija, lai tik drihs, fà ween warr, tahdu paschu
grohsinu leek taifht, un turpu neff, bet tà fà semneeks un wiina seewa ne fo
ne nomanna.

Zilweks tuhlin aistezzejis zittu lihdsigu grohsinu lifke taifht. Kad to bij
atneffis, tad weefi, semneeka grohsinu pasleppeni nonehimufchi, sawu paschu wiina
weetà nolifke. Pehz aibraufufchi fungam stahstija, zif brangi semneeks tohs
bija usnehmis, un wiinam to grohsinu arr' tur flahk eedewe.

Semneeka seewa wiffu atlikufchu ehdeenu nomette; jo zittu deenu jaunu
ehdeenu gribbeja wahriht. Zittu rihtu tad pee grohsina peegahjufi fahze luhgt,
fas wiinai waijadseja. Bet redsedama fa grohsinfch ne fo ne dewe, ta fawje
wihru, fazzidama; wezzais mulki! kahdu grohsinu tu mannim atneffis? Laikam
tas tik us kahdu laizinu ween irr dewigs; bet fo nu mums palihds, ne fo wairs
ne dohdams? Eij atkal pee wehja, un luhdsi, lai atdohd muhsu miltus; woi es
tewi luppattu luppattòs fahittifchu!

Nabbags wihrinfsch atkal aigahje pee wehjeem. — Pee wezzas mahtes at-
nahzis, wifsch par seewu schehlojahs. Fa us wiinu fazzija, lai pagaid' us dehlu;
drihs atnahkfschoht. Igi arr' ne bija, tad puffedeenas wehifsch flahkt, un sem-
neeks par sawu seewu fahze fuhdsetees. Tad wehifsch us to fazzija: "man irr
schehl, wezzais, fa tewim tahda puhje par seewu; bet tàpat tewim palihdseschu,
un seewa tewi wairs ne fittihis. Zè, nemm' scho muzzinu; un kad tu nu mah-
jâs pahrnahkfi, un seewa tewi atkal gribbehs kult, tad behdsi ais muzzinas, faz-
zidams: peezi no muzzinas, isperreet mannu seewu! un kad winni to pareisi buhs
nokuhlfufchi, tad falki: peezi, atkal atpakkat muzzinà!" — Semneeks klannjahs
preekfsch wehja, un aigahje us mahjahm. — Zur pahrnahzis, fazzija: "luhk", see-
win, tè tewim muzzina grohsina weetà." — Seewa fadufmojahs un fazzija: "fo
darrifchu ar sawu muzzinu? Kam miltus ne effi atneffis?" — Un schohs wahrdus
fazzidama, nehme krukkfi, gribbedama wihru kult. Tuhlin semneeks ais muzzinas,
un brehje: "peezi no muzzinas! isperreet mannu seewu pareisi!" — Us weenreis
peezi puifchi no muzzinas islehje laukà un seewu fahze kult. Un kad semneeks
nu redseja, fa winni deefgan bija kuhlfufchi, un kad patti seewa arri luhdses,

lai apschelohjabs; tad fauze: "peezi! atkal atpakkat muzzinâ!" — Tad tee us weetas atstahje no kulschanas, un tuhlin muzzinâ eelihde.

No scha laika feewa palikke it rahma un mihliga. Bet semneeks nu par sawu grohsinu sahje apdohmabt, un tam prahâ nahje, woi gan paschi weefi tur ne effoht wainigi. — Winsch ar feewu sarunnajabs par to, kâ sawu grohsinu gan atkal warretu atdabbuht; un schi fazzija: "kad tewim nu schi brihnischfiga muzzina, tad ne prett weenu paschu zilweku ween warri turretees, bet gan prett tuhlfstoscheem. Eij tad pee ta kunga ar sawu muzzinu; lai grohsinu atdohd." — Semneeks, schim gudram padohmam klaufidams, aisgahje, un us kungu fazzija: "woi grohsinu man atdohseet, woi jums ar manni ja kaujabs!" — Kungs, par semneeka aplamibu smeedamees, fazzija: "nu labbi! tad kaufimees!" — un turflaht winnam pawehleja, lai eet us lauku. Bet winsch to tif gribbeja apfmeet. — Semneeks, muzzinu nehmis, isgahje laukâ, un us kungu gaidija, kas ar saweem laudim tur arridsan isbrauze. Bet tur atnahjis, winsch fullaineem pawehleja, lai semneeku pa smeekleem dikti iskult. Kad schee nu sahje, tad semneeks gan redseja, ka winnu par apfmeeklu ween turreja, un, dufnigs palizzis, fazzija: "woi dsirdeet, kungs! pawehlejt, lai mannu grohsinu atdohd! Ja ne, tad jums wisseem flikti klahfees!" — Bet kad winni ne atstahjabs kult, tad winsch brehje: "peezi no muzzinas us ktru! isperreet tohs labbi dikti!" — Tuhlin peezi puifchi islehkuschi ikkaram uskritte, un tohs neschehligi sahje iskult. Bet kungs, bihdamees, ka winnu paschu ne nosistu, brehje: "semneezin! lai tif atstahjabs muhs kult!" — Tad semneeks, tohs wahrdus dsirdeedams, fauze: "muddigi, puifchi! wiffi atkal atpakkat muzzinâ!" — Puifchi tuhlin atstahjabs, un eelihde muzzinâ. — Bet kungs fullaineem pawehleja, grohsinu atnest un atdohd; us weetas arri atnesse un atdewe.

Semneeks, sawu grohsinu sanehmis, aisgahje mahjâs, un ar feewinu pilnâ meerâ un preekâ jo prohjam dsihwoja. C***n.

5tas mihklas usminna: Uzs.

• 6ta mihkla.

Weens tiltis no sawkahn pehrlehm rohdaß,
Kur pellehks esars luhkojams;
Winsch steigdamees us augschu bohdaß,
Ne brihtinu ne kawedams.

Zkattru fugga mastafokham
Zrr ruhmes, appaksch winna eet;

Bet kad to tiltam tuwak lohkan,
Schis leekahs gribbohts prohjam sfreet.

Winsch tikkai lihds ar straumi rahdaß,
Un suhd, kad uhdens nosuddis;
Ne weens ne pee schi tilta strahdaß,
Bet, kas to gudri tairijis? — B.

Lihds 9. April pee Rihges irr atnahkuschi 166 fuggi un aisbraufuschi 12.

(Schai lappai peelikkums.)

Brihw drikkelt. No juhrmallasgubernementu augstas waldischanas puffed:
Dr. C. E. Napierky.

Latweefchu drauga 15^{tas} lappas peelifkums.

Rihgâ, 11tâ April 1835.

Sluddinafchana s.

Swahrtawamuischâ (Gaugenes Draudsê) weens labs, gohdigs un neprez-
zehts dahrsneeks us Jurgeem schinnî gaddâ tohp meflehts. Kam nu patih-
kabs, scho usteizamu deenesti usnemt, tas lai peeteizahs jo drihsaki pee ta
Swahrtawamuischas Dsints-Leelunga.

Wezz-Laizenesmuischâ un arri Mas-Laizenesmuischâ (Walfas Kreisê un
Oppekales Basnizas-Draudsê) us Jurgeem schinnî gaddâ daschas semneeku
mahjas irr isdohdamas, woi us wafku-grahmatas klausifchanu, woi us naudas-
renti. Kam nu patihkabs, kahdu no schahm mahjahm usnemt, tas lai pee-
teizahs jo drihsaki pee Wezz-Laizenesmuischas Waldifchanas.

Rihges rahts fluddinafchana.

Zâ, fâ augsti-eezelta Gubernementa-teefa Widsemmé 5tâ Mai-mehnescha
deenâ 1834tâ gaddâ appakfch skaitta 2864 irr pawehlejusi, tee likkumi preekfch
matrohschu-ammata wisseem sinnami darriti. Zannî 7tâ likkumâ irr nolifts:

„Kreewisfki pawalstneeki, kas pee Rihges-draudses peerakstiti, eekfch scho am-
matu tohp usnemt; un arridsan sweschineeki, wihri no zittas semmes, kas wehl
naw tappufchi freewisfki pawalstneeki, pee scha ammata warr liktees peerakstitees.
Zeem tikkai peenahkabs, ar zitteem ammata-beedreem to paschu teefas-naudu
makfacht; bet tee neween paschi, bet arri winnu behrni, kas ammatam peerak-
stiti, irr swabbadi no refrutu-dohfchanas. Sweschus laudis, kas no zitteem
Gubernementeem atnahkufchi, tad ween matrohschu-ammata buhs usnemt, kad
tee pee Rihges-draudses irr likkufchees peerakstitees.“

Zâ tas likkums skann; un kad nu tee Rihges-kungi, kas pee prezzeschanas-teefas
Pehterburgê peederr, to zeenigu Rihges-Rahtri irr luhgufchi pirmâ deenâ schinnî
mehnesi, lai sinnu dohdohht, ka teem, kas schim ammatam gribb peederreht, pee
ammata galwineeka buhs wahrdu usdohht, tad wiffi, kas wehlejahs, schim am-
matam peederreht, un kas scha ammata-darbus warr pastrahdaht, zaur scho sinnu
tohp usfaukti, sawu wahrdu usdohht pee ta preekfchneeka no ammata-galwineeka,
prohti, pee ta Meklenburg-Schwerihna-Leelerzoga Konsula, Elstera-kunga Wit-
kuma Straus, un turklaht pehz ta 8ta likkuma tannî teefas-rullê preekfch ma-
trohscheem sawu luhgfchanu us Krohna-papihra-lappu no 50 warra-kapeeku
wehrtibas usrakstihht un atdohht lihds ar tahm leezibahm par sawu zilti un fahrtu,
lihds ar pehdigu sihmi, ka wiffa teefas-nauda no winneem irr nomakfata, lihds
ar draudses-sihmi, ka pee matrohschu-ammata warr liktees peerakstitees, lihds ar
leezibu no diweem pasihstameem kuggineekeem jeb kuggu-kungeem par sawu tiklibu,
ka matrohschu-darbus proht un spehj, un ka lihds schim kreetni un labbi turrejuschees.

Siina irr dohta Rihgê Rahthufê, tai 25tâ deenâ Merg-mehnesi, 1835tâ
gaddâ. N° 1211.

Brihtw drikkelt. No juhrmallas-gubbernementu augstas waldischanas puffes:
Dr. C. C. Napierfky.

